

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ, ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Βίκη Ντρίτσου

ΠΜΣ Ψηφιακές Μέθοδοι στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

2024-2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ψηφιακές Συλλογές

Μεταδεδομένα

---

4. Ψηφιακές Συλλογές

”

A digital collection is a logical grouping of related digital content that is organized by collection-level metadata. All digital content items (digitized and born digital) are capable of existing within a digital collection.

– Library of Congress (LOC)

<https://www.loc.gov/programs/digital-collections-management/about-this-program/glossary/>

Ψηφιακές Συλλογές

- Ομαδοποίηση ψηφιακού περιεχομένου
  - Περιεχόμενο χαρακτηρίζεται από συνάφεια
    - Συνήθως θεματική
- Χρήση μεταδεδομένων σε επίπεδο συλλογής
- Μπορεί να περιέχει ετεροειδή αντικείμενα

Ψηφιακά Αρχεία (Digital Archives)

- Σύστημα με πρωταρχικό σκοπό τη διασφάλιση της ακεραιότητας και της αυθεντικότητας του περιεχομένου
- Περιεχόμενο συχνά ιστορικό, κυβερνητικό, προσωπικά έγγραφα ιστορικών προσώπων κ.λπ.
- Εστιάζει περισσότερο στη διατήρηση των αρχείων
  - Συχνά λιγότερο προσβάσιμο
- Περιεχόμενο διατηρείται με τη σειρά που δημιουργήθηκε
- Παραδείγματα: [Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ](#), [Ιστορικό Αρχείο ΕΡΤ](#)

Ψηφιακό Αποθετήριο

- Σύστημα αποθήκευσης ψηφιακού περιεχομένου
- Παραλληλίζεται με τα "ράφια" μιας ψηφιακής βιβλιοθήκης
- Σχεδιασμένο για την αποθήκευση περιεχομένου
  - Ακαδημαϊκού, ιδρυματικού, ερευνητικού
- Συχνά συμμορφώνονται με διεθνή πρότυπα
  - Διευκόλυνση πρόσβασης
  - Ενσωμάτωση σε άλλα συστήματα (διαλειτουργικότητα)

Communities

Created and curated by Zenodo users.

[New community](#)

Featured communities

EU Open Research Repository (Pilot)

[Browse](#)

Open repository for EU-funded research outputs from Horizon Europe, Euratom, and earlier Framework Programmes.

”

Digital libraries are organizations that provide the resources, including the specialized staff, to select, structure, offer intellectual access to, interpret, distribute, preserve the integrity of, and ensure the persistence over time of collections of digital works so that they are readily and economically available for use by a defined community or set of communities.

— Digital Library Federation

<https://old.diglib.org/about/dldefinition.htm>

Ψηφιακές Βιβλιοθήκες

- Παρέχουν πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα ψηφιακού περιεχομένου
  - Ετεροειδείς ψηφιακοί πόροι
- Πρόσβαση
  - συνεχής (24/7)
  - απομακρυσμένη
  - ταυτόχρονη
- Σχεδιασμένες με επίκεντρο τον χρήστη
  - Σκοπός η παροχή πρόσβασης στο ψηφιακό υλικό
  - Ανάγκη εύκολης πλοήγησης, αναζήτησης, ανάκτησης

Ανακαλύψτε την ψηφιακή πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης

Αναζητήστε, αποθηκεύστε και διαμοιραστείτε τέχνη, βιβλία, φιλμ και μουσική από χιλιάδες πολιτιστικούς φορείς

🔍 Κάντε αναζήτηση ανάμεσα σε 50+ εκατομμύρια τεκμηρίων.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ψηφιακές Βιβλιοθήκες - II

- Πλεονεκτήματα:
  - Ευρεία πρόσβαση, χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς
  - Διατήρηση ψηφιακού περιεχομένου
  - Υποστηριζόμενες υπηρεσίες αναζήτησης και ανάκτησης περιεχομένου
- Προκλήσεις:
  - Όγκος δεδομένων
  - Διατήρηση ψηφιακού περιεχομένου
  - Αξιόπιστη τεχνική υποδομή

Βασικές Διαφορές

	Ψηφ. Αρχεία	Ψηφ. Αποθετήρια	Ψηφ. Βιβλιοθήκες
Σκοπός	Μακροχρόνια διατήρηση	Αποθήκευση και διάχυση	Πρόσβαση στο περιεχόμενο και διευκόλυνση χρηστών
Περιεχόμενο	Ιστορικό, θεματικό, σημαντικού προσώπου	Ακαδημαϊκό, ερευνητικό	Επιμελημένες συλλογές πόρων
Κοινό	Αρχειονόμοι	Ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα	Ευρύ κοινό

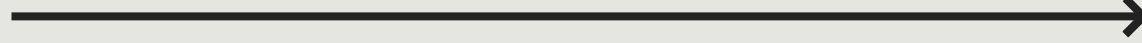
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ψηφιακές Συλλογές

Μεταδεδομένα

5. Μεταδεδομένα

Αναγνώσματα:

- [Metadata](#), Digital Curation Reference Manual, Digital Curation Centre.
- [Metadata and documentation](#), Digital Preservation Handbook, 2nd Edition, Digital Preservation Coalition © 2015.
- Hodge, G. M. (2001). Metadata made simpler: A Guide for Libraries. NISO.

”

Metadata is structured information that describes, explains, locates, or otherwise makes it easier to retrieve, use or manage an information resource. Metadata is often called data about data or information about information.

– Gail Hodge

Metadata made simpler (2001), NISO

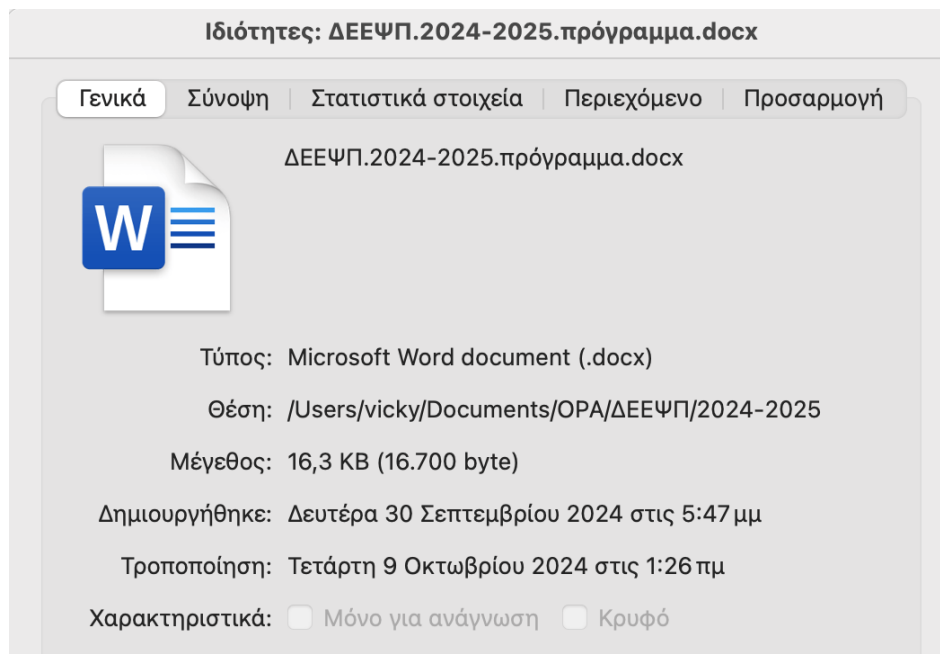
Μεταδεδομένα

- Τι είναι τα μεταδεδομένα;
  - Δεδομένα για τα δεδομένα
- Διαφορετικές ερμηνείες ανάλογα το επιστημονικό πεδίο
  - Πληροφορία μηχαναγνώσιμη και κατανοητή από υπολογιστές
  - Αρχεία περιγραφής πόρων
  - Σχήμα περιγραφής (ψηφιακών και μη) πόρων

Πού βρίσκονται τα μεταδεδομένα

- Μαζί με τα δεδομένα που περιγράφουν
  - Π.χ. έγγραφο κειμένου, η κεφαλή HEAD ενός HTML εγγράφου

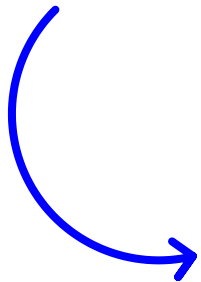


```
1 <!DOCTYPE html>
2 <html lang="en">
3 <head>
4   <title>This is the title</title>
5   <meta content="text/html; charset=utf-8"
6 </head>
7 <body>
8
9 The content of the document.....
10
11 </body>
12 </html>
```

Πού βρίσκονται τα μεταδεδομένα

- Μαζί με τα δεδομένα που περιγράφουν
  - Π.χ. έγγραφο κειμένου, η κεφαλή HEAD ενός HTML εγγράφου
- Στις αποκρίσεις των εξυπηρετητών
  - Πληροφορίες που επιστρέφει ένας HTTP εξυπηρετητής στον πελάτη για μια μεταφορά αρχείου


```
HTTP/1.1 400 Bad Request
Date: Sun, 18 Oct 2012 10:36:20 GMT
Server: Apache/2.2.14 (Win32)
Content-Length: 230
Content-Type: text/html; charset=iso-8859-1
Connection: Closed
```

Πού βρίσκονται τα μεταδεδομένα

- Μαζί με τα δεδομένα που περιγράφουν
  - Π.χ. έγγραφο κειμένου, η κεφαλή HEAD ενός HTML εγγράφου
- Στις αποκρίσεις των εξυπηρετητών
  - Πληροφορίες που επιστρέφει ένας HTTP εξυπηρετητής στον πελάτη για μια μεταφορά αρχείου
- Σε διαφορετικούς πόρους - ως ξεχωριστοί πόροι
  - τα μεταδεδομένα είναι δεδομένα
  - τα μεταδεδομένα μπορούν να περιγράφουν μεταδεδομένα

Andrea Bocelli

Greatest Hits Full Album 2021

- 01.The Prayer
- 02.Time to Say Goodbye
- 03.Vivo per lei
- 04.Quizás, quizás, quizás
- 05.Fall on Me
- 06.Amazing Grace
- 07.Ali di libertà
- 08.Canzoni stonate
- 09.Dare to live (vivere)
- 10.I Believe
- 11.Musica è
- 12.Perfect Symphony
- 13.Romanza
- 14.La vie en rose
- 15.Con te partirò
- 16.Amo soltanto te
- 17.Maria
- 18.Pianissimo
- 19.Solamente una vez
- 20.E più ti penso

Τύποι μεταδεδομένων

- Περιγραφικά: ανακάλυψη και ταυτοποίηση πόρων
  - τίτλος
  - δημιουργός
  - θέμα
  - ...
- Δομικά: οργάνωση των μερών ψηφιακού πόρου
  - κεφάλαια, σελίδες
  - πλήθος τραγουδιών (CD)
  - ...

Τύποι μεταδεδομένων II

- Διαχειριστικά: Τεχνικές πληροφορίες διαχείρισης και διατήρησης
  - διαχείριση δικαιωμάτων
  - διατήρηση ψηφιακού περιεχομένου (preservation)

Πρότυπα Μεταδεδομένων

- Ανάγκη υιοθέτησης προτύπων
  - Γιατί;
    - Αμοιβαία κατανόηση της σημασίας των δεδομένων
    - Κοινή σημασιολογία
    - Διασφάλιση σωστής χρήσης τους
    - Διασφάλιση σωστής ερμηνείας τους

Πρότυπα Μεταδεδομένων II

- Πώς επιτυγχάνονται οι προηγούμενοι στόχοι;
  - Ορισμός των χαρακτηριστικών των δεδομένων (characteristics / attributes)
  - Σαφής διατύπωση των χαρακτηριστικών αυτών
  - Σαφής διατύπωση της σημασίας των χαρακτηριστικών
  - Κανόνες διατύπωσης τιμών των χαρακτηριστικών

Πρότυπα Μεταδεδομένων III

- Καθορισμός δομής
- Διασφάλιση συνέπειας
- Διασφάλιση μακροχρόνιας ανάκτησης (μέσω μηχανών αναζήτησης) και χρήσης των ψηφιακών πόρων
- Ακεραιότητα ψηφιακών πόρων

Τα Πρότυπα Μεταδεδομένων είναι απαραίτητα για την επίτευξη
διαλειτουργικότητας!

Πρότυπα Μεταδεδομένων IV

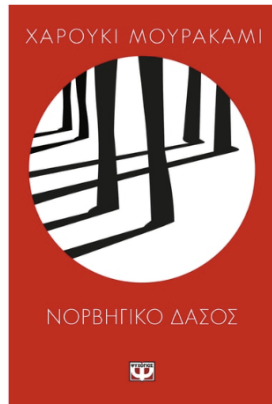

- Δεν υπάρχει ένα μοναδικό / καθολικό Πρότυπο Μεταδεδομένων
  - Κάθε πεδίο αναφοράς απαιτεί διαφορετικά στοιχεία μεταδεδομένων
  - Διαφορετικά επίπεδα εκφραστικότητας
  - Διαφορετικά επίπεδα πολυπλοκότητας

Σχήμα Μεταδεδομένων

- Κάθε πρότυπο καθορίζει ένα σχήμα των μεταδεδομένων – metadata schema
  - Σύνολο στοιχείων μεταδεδομένων – metadata elements
  - Μέσω του σχήματος καθορίζονται οι επιτρεπτές δηλώσεις για τους πόρους
  - Μπορεί να καθορίζει κανόνες περιεχομένου, κανόνες αναπαράστασης και επιτρεπτές τιμές

Ξεφύλλισέ το

Κύρια χαρακτηριστικά

[Αναλυτικές λεπτομέρειες](#)

Συγγραφέας Murakami, Haruki, 1949-	Εκδότης Ψυχογιός	ISBN 9789604966530
Αριθμός Σελίδων 453	Εξώφυλλο Μαλακό εξώφυλλο	Διαστάσεις 21x14

Άσκηση

Χαρακτηριστικά

Συγγραφέας:	Murakami, Haruki, 1949-	Εκδότης:	Ψυχογιός
ISBN:	9789604966530	Εξώφυλλο:	Μαλακό εξώφυλλο
Διαστάσεις:	21x14	Αριθμός Σελίδων:	453
Ημερ/νία έκδοσης:	01/04/2012	Γλώσσα Γραφής:	ελληνικά
Βάρος βιβλίου:	699		

Βασικές πληροφορίες

Χρονολογία έκδοσης:	2012	Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Γλώσσα πρωτοτύπου:	ιαπωνικά	Τίτλος πρωτοτύπου:	Norwegian Wood
Συντελεστές:	Μετάφραση: Αργυρώ Μαντόγλου	ISBN 10:	960-496-653-7
Κατηγορία Βιβλίου:	Μεταφρασμένη Λογοτεχνία		

Γνωστά Πρότυπα Μεταδεδομένων

- Πλήθος προτύπων μεταδεδομένων έχουν αναπτυχθεί, κυρίως βάσει πεδίου αναφοράς
  - [Λίστα προτύπων μεταδεδομένων Wikipedia](#)
- Κύριο αντιπρόσωπο στο πεδίο των ψηφιακών πόρων αποτελεί το πρότυπο Dublin Core